

શનીશ્વરની કથા.

તથા

નવગ્રહ સ્તોત્ર.

જાપાની પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બાબા રામદાસજી ગુરૂ શ્રીગોકુલદાસજી.

(રણાદર પુસ્તકાલય) ડાકોર.

ક્રમ આવૃત્તિ પહેલી. પ્રત ૪૦૦૦.

શ્રી સત્યનારાયણ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ-અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૨૫

સને ૧૯૦૫.

કીમત અરધો આનો.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
૩૧-૧૧-૧૯૫૬
ગુજરાતી સાહિત્ય-મંડળ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૧૭૧

વર્ષિક

પુસ્તકનું નામ ૨૧૦૪૭૬/૨-૨ ૩૮૧૧

વિષય ૭-૧૪

શનિશ્વર દેવતાની કથા પ્રારંભ

શ્રી ગણેશાય નમઃ। શ્રી શારદાય નમઃ। અ

શનિશ્વર દેવતાની કથા લિખ્યતે.

ચોપાઈ-ઉજેણી નગરી નિરધાર, વીકમાજીત વસે
શનિશ્વર પીડા પામ્યો બહુ, સાંભળજો (તે) વિશ્તાર
એક સમે ઇંદ્રરાજા જેહ, સભા ભરીને બેઠો તેહ;
નવગ્રહ દેવતા ત્યાં આવિયા, ઇંદ્રદેવ ત્યાં સાથે લા
મન ચિંતવન માંડયું સાર, કેમ આવ્યા તમે કહો
ત્યારે નવગ્રહ (દેવતા) બોલ્યા વાણુ, સાંભળો ઇંદ્રજી ચ
મન વિચારીને ઘાટજ ઘડો, નવે ગ્રહોમાં કોણુ તે
તેત્રિસ કોડ દેવના તમે રાય, તમે વિના કોણુ કરો
ત્યારે ઇંદ્ર એમ બોલ્યા વાણુ, સાંભળો ગ્રહ તમે ચતુ
મૃત્યુ લોકમાં જાઓ સહુ કોય, તિહાં તમારો ન્યાય
ઉજેણીમાં છે વિક્રમરાય, તેજ કરશે તમારો ન્યાય;
ધર્મ સત્ય પાળે છે રાય, ધૈર્યવંત શીળવંત કહેવાય
પરદુઃખભંજન રાજા એહ, ન્યાય તમારો કરશે તેહ
નવગ્રહ દેવ ત્યાંથી ચાલિયા, નગર ઉજેણીએ આવી
સભા ભરી બેઠા છે રાય નિષ્કામ -

દેવ વીમાન આવે છે એહ, તે શું કારણ દીશે તેહ;
 નવગ્રહ બોડ્યા તેણીવાર, વીક્રમ ન્યાય કરો આ સાર.
 ત્યારે રાજા બોડ્યા વાણ, તમે દેવ હું મનુષ્ય પ્રમાણ;
 ન્યાય તમારો અમથી ન થાય, એવું બોડ્યા વીક્રમરાય.
 ત્યારે નવગ્રહ બોડ્યા વાણ, પરદુષ્પલંજન રાજા જાણ;
 અમને હંદ્રે કહ્યું છે એમ, વિક્રમ ન્યાયજ કરશે તેમ.
 વીચાર કરે છે એવો રાય, આડમે દીવસે કરશું ન્યાય;
 એવી રાજા બોડ્યા વાણ, નવગ્રહ દેવ ગયા નિજ દામ.
 રાજાએ વજીર તેડાવીયો, કરી પ્રણામને ઉભો રહ્યો;
 રાજા પ્રધાન બેઠા મળી, નવગ્રહ દેવની વાતજ કરી.
 કહો ન્યાય કેણીપેરે થાય, સમજીને કંઈ કરો ઉપાય;
 નવ આસન સોનાનાં ઘડયાં, માણેક હીરા મોતી જડયાં.
 ઉતરતાં માંડ્યાં તેણી વાર, એવો ઠરાવજ કીધો સાર;
 આઠ દીવસ ત્યાં પુરા થયા, આદીત સોમ મંગળ આવીયા.
 બુધને વળી ગ્રહરૂપતી જેહ, શુક્ર રાહુ કેતુ આવ્યા તેહ;
 શનીશ્વર છેલ્લો આવ્યો સદા, સીંહાસનપર બેઠો તદા.

દોહરો—ત્યારે શનીશ્વર બોલીયો, સાંભળ વીક્રમરાય;

આઠ દીવસ પુરા થયા, હવે કરો અમ ન્યાય.

ત્યારે રાજા બોલીયો, સાંભળ શનીશ્વરરાય;

ન્યાય તમે હાથે કર્યો, જેમ આવ્યા તેમ જાય.

અમ શીર દોષ કાંઈ નહી, રૂડો કીધો ન્યાય;

છેલ્લા આવ્યા તમે સહી, (હું) સહુને ક્ષાણ પાય.

ત્યારે શનીશ્વર બોલીયો, તે શું કીધો ન્યાય;
 ન્યાય ફરી રાજ કરો, જેમ પરમારથ થાય.
 મહુ થકી છેલ્લો આવીયો, તેથી ન એ તુજ ધર્મ;
 ન્યાયજ કર તું અમ તણો, એ હોય સાચો મર્મ.

ચોપઝ.

તવ તે બોલ્યા વીકમગય, થયો ન્યાય તે ફરી નવ થાય;
 તમે તમારે જાઓ દાર, રાંધ્યું અન્ન રંધાય ન સાર.
 તવ શનીશ્વર બોલ્યો ઈશુ, અવગણનાં ફળ દેખાડીશું;
 નવગ્રહ દેવ દયા નીજ હામ, શનીશ્વર કરે વીદાય.
 બારમી રાશે આવ્યા જહા, દુખ રાયને દીધું તદા;
 વીમાન થકી હેઠે ઉતર્યો, તે દીવસથી રાજાને થયો.
 દોહરો-સોદાગરનું રૂપ ધરી, હાથે તુરંગ સાર;

સોના કેરી સાંકળે, આવ્યો રાજદાર.
 સભા સહુ મન હરખીયાં, અશ્વને આંણ્યો પાસ;
 સોદાગરને પુછીયું, (એનું) મુલ કહો તમે ખાસ.
 ત્યારે સોદાગર બોલીયો, સાંભળ રાય સુજાણ;
 ગાય લેંશ દોડી લીજીએ, નાણુ પરખી જાણ.
 ઘોડો સ્વારી કરી લીજીએ, એ તુરંગ પરમાણ;
 ઘોડો જુઓ તમે ફેરવી, (પછી) મુલ કરું હું જાણ.
 રાયે સેવકને કહ્યું, થાઓ તમે અસ્વાર;
 ચાકડું ધાત્રી ફેરવો, જુઓ તુરંગનો સાર.
 તવ સોદાગર બોલીયો, થાઓ તમે અસ્વાર;

ભક્તી રીતે જીવ્યો પારખુ, રાય થયા અસ્વાર.
 એક કાળ ખીજી સહી, ત્રીજી મેહેલી બજી;
 અડતાળીસ જોજન લઈ ગયો, રાત પોહોર પરમાણુ.
 અંધીવન નામ જેનું, મહા ભયંકર સોય;
 વાઘ સીંહ ચીત્રા બહુ, પંખી શબ્દ બહુ હોય.

ચોપાઈ—ત્યારે રાજા વીચારે વાત, આતો કંઈ થયો ઉંતપાત;
 થોડો સોદાગર બંને નહી, આતો સ્વપના સરખુ સહી.
 રાજા મન વીમાસણ થાય, પ્રભુ તણી લીલા કહેવાય;
 મારે વેર કોઈ સાથે નહી, કોણે મુજને આણ્યો અહીં.
 એવી મન ચીંતાવણી અડે, વડ ઉપર તો રાજા અડે;
 ચારે દીશા નીહાળે આપ, ધ્રુમર દીઠો પુર્વ પ્રતાપ.
 તેણી દીશા રાજા પરુવયો, વડ થકી હેઠો ઉતર્યો;
 મારગ આદ્યો પાધરો ઠામ, ગંગાવતી પુરી આબ્યું ગામ.
 જ્યાં છે ઉડણુશાહાનું ધામ, રાજા જઈ ત્યાં રહ્યો વીશરામ.
 આવી ત્યાં બેઠા રાજા, મન પોતે હરખ્યો મહાજન;
 રાય ચરણ પ્રતાપે બહુ, શેઠનો માલ વેચાણો સહુ.
 તેથી લાભ ઘણેરો હોય, શેઠતો મનમાં હરખ્યો સોય;
 ઠરમવત નર દીસે સાર, માલ ખખ્યો ને લાભ અપાર.
 શેઠની પુત્રી આવી હાટ, જમવા ચાલો જીવે છે વાટ;
 શેઠ વળતો બોદ્યો વાણુ, જમવા ચાલો ચતુર સુબાણુ.
 તવ રાએ તેને ના કહી, પછી મન વીચાર્યું સહી;
 લોજન લક્ષ્મી પરહરીયે કેમ, એ વાતે નહીં મારો નેમ.

એવું ચીત્ત વીમારી રાય, રાજ શેઠને ઘેરજ નય;
 શેઠાણી અતી રૂપ નીધાન, અતી સુંદર દીધાં સન્માન.
 શાક ઠાળ ધૃત શુભ અન, આરોગી ઉઠયા રાજન;
 પાન સોપારી આખ્યાં તીહાં, કંપતી તે રળીયાતજ થયાં.
 એકાંતે મેડી ત્યાં સાર, ચીત્રામણનો છે નહીં પાર;
 ત્યાં રાજ પોહોડયો નીરધાર, દુકાને શેઠ ગયો ત્યાં સાર.
 થયો રાજ સુખીયો ત્યાંય, ત્યાં ખીન્નું કહિતક એક થાય;
 ખીંટીએ પોતે બરાબરો ક્ષાત, રાજ કાંઈ નવ જાણે વાત.
 કુંવરીના આરડાની માંહ, રાજ પોહોડયો હતોજ ત્યાંય;
 હીંડોળે ત્યાં હીંચે રાય, પાનસોપારી લવીંગ ખાય.
 સુખ ભોગવતાં દીઠા જાહરે, શની વીમાન આબુ તાહરે;
 શેઠાણો શનીશચર તે ઠાર, રાજએ દીઠો તેણી વાર.
 શની કહે મેં દુખ દીધું સાર, શનીએ પોતે કયં વીચાર;
 ચીત્રામણનો હંસ છે જેહ, તેમાં શનીશચર પેઠો તેહ.
 ઠમક ઠમક કરતો ચાલીયો, હંસે આવી હારેજલીયો;
 ગળ્યો હાર મોતીનો વડો, દેખી રાજ અચરજ પડ્યો.
 આ વાત કેને કહેશું જઈ, તેતો કોઈજ માને નહીં;
 એ ચોરી શીર મારે ઠરે, ખેઠો રાય વીચારજ કરે.
 ત્યારે કુંવરીએ મોકલી કીંકરી, હાર લેવા વેગે પરવરી;
 ત્યારે હાર ત્યાં દીઠો નહીં, રાજ હાર ગયો તે કહીં.
 રાજ કહે નવ જાણું અમો, હારની વાત જે કહો છો તમો;
 ઘસી પાછી આવી તીહાં, શેઠ કુંવરી ખેડી છે જહાં.

બાઈ હારતો દીઠો નહીં, પાછાં બેજણુ આવ્યાં તહીં;
 હાર અમારો આપો તમો, વારે વારે કહું છું અમો.
 તાતને સંભળાવીયું જઈ, હાર અમારો રહેશે કઈ;
 રાજ કહે નવ જાણું અમો, મન માને તે કરજો તમો.
 દાસી ત્યાંથી તેડવા ગઈ, વળતા શેઠ ત્યાં આવ્યા સઈ;
 શેઠ કહે આવીને સાર, ટુંવરી હાર આપો નિરધાર.
 રાજ કહે નવ જાણું અમો, હારની વાત જે કહો છો તમો;
 શેઠ કહે આપો નિરધાર, નહીં તો દુઃખ પામશે આણીઠાર.
 નગરરાય જે જાણે સહી, માર્યા વીના તે મુકે નહીં;
 એમ કહીને બાંધ્યો સાર, રાજને સોંપ્યો તેણીવાર.
 નગરરાય તો બોલ્યો સહી, હાથ ચરણુ તો કાપો અહીં;
 હાથ પગ ત્યાં કાપ્યા નીરધાર, રાજ દુઃખ પામ્યોજ અપાર.
 ગાંગા ઘર પહોંચે જઈ, ચોરને ત્યાં નાંખ્યો સહી;
 ગાંગો તેલી કરે વીચાર, ભુજ્યો, ચોર એ છે નીરધાર.
 જળ અન કોઈ આપે નહીં, સ્ત્રીની આગળ વાતજ કહી;
 એને આપણે રાખીએ અહીં, ઘાણી ફેરવશે એ સહી.
 નારી બોલાવા તત્પર થઈ, રાજનો ચોર રાખીએ નહી;
 રાજ જાણે તો ઘર લુટી લે, પછી આપણી કોણુ તપાસજલે.
 માટે જાણો તમે રાયની પાસ, રાજ દીયે તો લાવો અવાસ;
 ગાંગો તેલી ત્યાંથી સંચર્યો, રાજને જઈ પ્રણામજ કર્યો.
 ગાંગો કહે રાજ દોષતમો, તોયો ચોરને ઘેર રાખુ અમો;
 અન વસ્ત્ર આપીશું સાદ, ઘાણી ફેરવશે નીરધાર.

રાય વીચારી બોલ્યો વાણ, દંડ દેવો તે દીધો જાણ;
 એવી રાજ્યો દીધી આશ, ગાંગો આવ્યો ચોરની પાસ.
 અન વસ આપીશું અમો, જો ઘણી ફેરવશે તમો;
 ત્યારે રાજ ત્યાંહાં ભણે, ગાંગો લાવ્યો ઘેર આપણે.
 હાથે પરોણો બાંધ્યો સાર, ત્યાં ઘણી ફેરવે રાજકુમાર;
 દીવસે કામજ કરતો જાય, નીશાએ ગીત મધુરાં ગાય.
 રંગ રાગ રાજ બહુ કરે, ગોખેથી (રાજ) કુંવરી શ્રવણે ધરે;
 તેણે દાસી મોકલી તીહાં, ગાંગા તેલીનુ ઘર છે જીહાં.
 કવણ રાગ આલાપે આંધ, તેલીને પુછ્યું તે જઈ;
 ત્યારે ગાંગો બોલે સહી, રાગ તો ચોર આલાપે અહીં.
 દાસી ત્યાંથી પાછી ગઈ, અરે કુંવરી શું મોહી રહી;
 કરે ગાન તે ચોરજ સહી, હાથ પગ તો જેને છે નહીં.
 વર બીજો બોલો જે રાય, તેને પરણતાં તેણું થાય.

દાહરો.

ત્યારે કુંવરી બોલીયાં, એ મારો ભરથાર;
 કરમે લખ્યોજ તે મળ્યો, જે દીધા કીરતાર.
 બીજો વરવાં આજડી, સુણ સખી તુ વાણ.
 પીતાજી જો જા કહે, તો હું તજીશ પ્રાણ;
 ત્યારે દાસી જોમ કહે, એ શું બોલી વાણ.
 વર કુલીન પરણાવશું, હશે જે ચતુર સુન્દણ.

ચોપાઈ.

જા દાસી તું જોગે સહી, તાત માત મેહાં છે તહી,

જઘને ત્યાંય કહેજો વાત, ચોર વર માગે વીંખ્યાત.
ત્યારે વીગમ ગઈ રાયની પાસ, શીશ નમાવી બોલી દાસ;
કુંવરી વર તો માગે એહ, હાથ ચરણ કાપ્યા છે જેહ.

દોહરો.

ત્યારે રાજ બોલીયો, એ શું બોલી બાળ;
રૂડો વરતો બેઈ કરી, પરણાવશે ભુપાળ.
ત્યારે દાસી બોલી તે, પરણાવો વર એહ;
ના કહેશો તો રાયજી, કુંવરી તજશે દેહ.

ચોપાઈ.

ત્યારે રાજ બોલ્યો સાર, ગાંગા ઘેર જાઓને નાર;
જઘને ચોરને લાવો અહી, વીગમ ત્યાંથી તેડવા ગઈ.
તેડી ને ઘેર આવી નાર, સાંભળ ગાંગા કહું વીચાર;
ચોરને તેડે છે મહારાય, તે માટે તમને કહું ભાય.
ત્યારે તેલણ બોલી ઈશુ, કુંવરી કામ કરશે નહી કશુ;
જઘ રાજને સોંપો આજ, આપણે નથી કાંઈ એવું કાજ.
મન માને તે કરસે સાર, પરણાવે કે મારે ઠાર.
ઘડીઆં લગ્ન લીધાં જ્યાં રાય, જોશીએ નહી કહ્યો ઉપાય.
મેળાપ આવ્યો તેણી વાર, કુંવરીને ત્યાં તેડી સાર;
હાથેવાળો મેળવ્યો સહી, ચોરને તે ત્યાં હાથજ નહી.
વળતો ચોર બોલ્યો તેણીવાર, હાથ ચરણ તમે લીધા સાર;
દીન બેની અવધ છે સહી, તે માટે તમે ભુલ્યો અહીં.
ખારમી રાશે શનીશ્ચર છે એહ, ત્રીજી સારો આવસે તેહ;

ત્યારે મને હાથ પેઢા થાય, સાંભળજો નગરના રાય.
 શની વીમાન જતું હતું તીહાં, દેખીને થોભાવ્યું તીહાં;
 શનીશ્વર હેઠે ઉતર્યો, તે રાજા એ દીઠો ખરો.
 શનીશ્વર આવ્યો તેણીવાર, હાથ પગતો દીધા સાર;
 રાજા રૂપ ત્યાં સુંદર થયું, નગર લોક સહુ મોહી રહ્યું.
 કુંવરી કેરો બાપ છે જીહાં, વધામણીઆ આવ્યા તીહાં;
 સુણી રાય રણીઆત થયો, જોવા વરને વેગે આવીઓ.
 દેખી રાયને અચરજ થાય, જોશીને તવ પુછે રાય;
 લગ્ન મુહુરત તે રહેવા દીઓ, ફરી લગ્ન નીરધાર જીઓ.
 વીત્ર કહે સાંભળજો રાય, લગ્ન મુહુરત પાછું નવ થાય;
 ત્રણ સાત દીવસમાં જોડ, એવું ઉત્તમ લગ્ન છે તેહ.

ઢાહરો.

લગ્ન મુહુરત તે રાખીયું, થયાં સરવ રણીયાત;
 વાજાંત્ર સરવે વાજ્યાં, મંડપ થયો ઘોંઘાટ.
 શી મંડપ રચના કહું, કેહેતાં ન આવે છેક;
 કહે કવી તે કેમ વરણવું, મુખમાં જીભ્યા એક.
 નગર લોક અને સાજન, રાણીને વળી રાય;
 તરીયા તોરણ બાંધીયા, બાંદીજન બહુ ગાય.
 ચમર ઢાળે ચોપાસથી જોઠો હેમાસન રાય;
 માનુનીઓ ટોળે મળી, ઘોળ સુમંગળ ગાય.
 વાજાંત્ર સરવે વાજ્યાં, જોવા સરખી જોડ;
 સાસુ સરવે હરખીયાં, પોહોત્યા મનના કોડ,

વરરાજા શણગારીયા, સાસુ પોંકવા જાય;
 મોડ શીરપર શોભીતો, ચોસઠ ભમરીમાંય.
 ઘાટ પેહેર્યા પચરંગી વળી, રાંમણ દીવો હાથ;
 કુંકુમ તીલક બનાવીને, હેતે આડ્યું નાક.
 ઘાટ ઘાલીને કોટમાં, દીધું કન્યાદાન;
 હાથવાળો મેળાવીયો, વીંપ કહે સાવધાન.
 મંગળ ફેરા ફેરવ્યા, ભક્ષ કર્યું તતકાળ;
 પરણી ત્યાંથી ઉઠીયાં જીને સોંપી વરમાળ.
 ચરણે લાગ્યો ગોરને, સહુને દક્ષણા દીધ;
 જાગ્રક જન સંતોખીયા, આપી બહુ નીધ.
 મીઠળ છેડા છોડીયા, ગોત્રજને લાગ્યાં પાય;
 કંકણ દોરા છોડી કરી, રાજા મોહોલે જાય.
 ખાટ તળાઈઓ શીકડાં, થઈ રંગની રેલ;
 રાજા રાણી હરખીયાં, આરોગ્યાં તંબોળ.
 પ્રભાતે રાજા ઉઠીયા, આવ્યો સભા મોજાર;
 તવ રાજાએ પુછીયું, તમ નામ કહોને સાર.
 નામ જો પુછે રાયજી, વીકો માઈ નામ;
 ક્ષત્રી ધરમ પાળું સદા, કડું પરમારથ કામ.
 ગ્રહ દશાથી આવીયો, સાંભળજો તમે રાય;
 જે માંડયું છઠી તાળું, કોઈથી ફોક નવ થાય.

ચોપાઈ.

ધનવંત શેઠ વીચારે મૂર્ખ, જુઓ ચોરનું પ્રગટ્યું કર્મ.

હાથ પગ એને આવીયા, કુંવરી રાજની પરણાવીયા,
 એને મેં દુઃખ દીધું સાર, માટે દુઃખ હેશે નીરધાર.
 વળી વીચારી કરે છે વાત, જમવા તેડીએ રાય જામાત;
 અંનનો માર્યો નીચું જીવે. લાકડીનો માર્યો સામુ જીવે.
 ચીતવાન તવ શેઠજી જાય, રાજસભામાં પોહોત્યાં ત્યાંય;
 કરી સલામને માગે માન, જમવા ઘેર આવો રાજન.
 સરવે સાથ વીકાળને લઈ, પવીત્ર વામ કરો અમ સહી;
 તવ રાજ કહે નહીં આવીયે, એવી વાત તું શાને કહે,
 કહે પ્રધાન સાંભળ મહારાજ, જમવા તો જીવું સહી આજ;
 શેઠ વચન મીથ્યા નવ હોય, જમવા આવો સરવે હોય.
 નોતરું તવ તે માન્યું રાય, વીકા તે જમવાને જાય;
 સરવે રાણીઓ સાથે લઈ, કુંવરી પાલખીએ બેઠાં જઈ.
 શેઠ ઘેર આવ્યા સહુ હોય, આનંદ આત્સવ ત્યાં બહુ હોય;
 જમવા બેઠા સરવે સાથ, પીરસ્યા લાડુ ઉત્તમ પાક.
 ખાન્ધા જલેખી ઘેબર સાર, શાક તણો નવ લાધે પાર;
 શાક દાળ ઘૂત શુભ અન, આરોગી ઉડ્યાં રાજન.
 આપ આપણે સ્થાનકે ગયા, વીકાળ શેઠને ઘેરજ રહ્યા;
 શેઠ કહે વીકાળ સુણો, તમારો મહીમા અતીસે ઘણો.
 ગયા હાથ પગ આવ્યા સહી, એવી વાત કયાંય દીડી નહી;
 આ ઓરડામાં તમે પોઠો સાર, શેઠ ગયા મંદીર મોજાર.
 રાજ આવી આવ્યો વાટ, પોઠ્યો જઈ હીંડોળા ખાટ;
 ચીત્રામણનો હસજ જેહ, રાજ નો જીવે છે તેહ.

આઠાશ મારગે શનીશ્વર જાણુ, વીમાન કરતું આબુ પ્રમાણુ;
 જુવે તો રાજ સુખ ભોગવે, શનીશ્વર હેઠે ઉતરે.
 રાજાએ દીઠો તેણીવાર, પ્રણામ કર્યો તવ વારંવાર;
 શનીશ્વર વીચારે મન, ભલો ભલો વીક્રમ રાજન.
 ઠલંક ઐઠ ઉતાડું સાર, આ ઠેકાણું છે નીરધાર;
 ચીત્રામણનો હંસજ જેહ, તેમાં શનીશ્વર પેઠો તેહ.
 ચીત્રામણનો હંસ ચાલીયો, ખીંટી આગળ ત્યાં આવીયો;
 ખીંટીએ હાર મુક્યો દયાળ, રાજાએ શેઠ તેડ્યો તત્કાળ.
 વીક્રાએ શેઠને તેડાવીયો, હારનો ચોરજ પેદા થયો;
 ચીત્રતણો હંસ હાર મુકે જદા, શેઠ અચરજ પામે તદા.
 વીક્રાજને લાગે પાય, મેં એ કાંઈ નવ જાણ્યું રાય;
 અમ અપરાધ ક્ષમા કરો તમો, વારે વારે કહું છું અમો.
 તમને દુખ કીધું છે જેહ, ક્ષમા કરો અમ ઉપર તેહ;
 ત્યારે વીક્રાજ બાંધ્યો વાણ, સાંભળો શેઠ કહું તે જાણ;
 ગ્રહ ગતથી ખીડાણા અમો, કશું દુઃખ ન ધરશો તમે;
 શરીરતાણું છે કારણ એહ, દુઃખ પડે તે વેઠે દેહ.
 એમાં વાંકે તમારો નથી, થઈ વાત લલાટે લખી;
 તવ તે શેઠજ લાગ્યો પાય, પુત્રી લેઈ પરણાવી રોય.
 શાહ પુત્રી સુલક્ષણી જેહ, સુખ ભોગવવા લાગી તેહ;
 ખાય પીયેને દિન નિરગમે, રાજ સાથે રંગે રમે.
 અતિ આનંદ રાજને થયો, રાજકુંવરીને મેહલે ગયો;
 રાજપુત્રી શાહપુત્રી જેહ, અતિ હેતથી મળીયાં તેહ.
 આપણો સ્વામી ચતુર રાજાણુ, જીવ્યાએ શું કરું વખાણુ;

એવો પુરુષ નવ હોયે કોય, ભાગ્ય આપણે આવ્યા સોય.
 એમ કહી રળીઆતજ થાય, પાન સોપારી ખીડાં ખાય;
 રાજા તો સુખ ભોગવે ઘણું, હેત ઘણું બેઠો નારીતાણું.
 હવે શનીશ્વર આવ્યો તત્કાળ, જ્યાં બેઠો વિક્રમ બુપાળ;
 ત્યાં આવી વિચારે મન, ઉજેણીમાં મળું રાજન.
 ત્યારે શનીશ્વર સોદાગર થયો, અન્ધ સાહીને ઉભો રહ્યો;
 સુવર્ણ સાજ પલાણે તુરી, હેમ સાંકળે બાંધ્યો ધરી.
 તવ નગરરાયજી બોલ્યો એહ, કહો મુલ ઘોડાનું તેહ.

દોહરો—ત્યારે સોદાગર બોલ્યો ત્યાંહે, સાંભળજો રતનસેન રાય;
 ગાય ભેંશ દોહી લીજીએ, જુઓ રાય સુબાણ.
 પવન વેગી હોયે તુરી, તે બાંધ્યો કે કાણ;
 હુકમ થયો તવ રાયનો, સેવક ચઢ્યો નિરવાણ.
 સોદાગર કહે એમ નહી, ચઢે જો વિક્રમ રાય;
 એ ઘોડે બેસે સહી, તો મન પ્રસન્ન થાય.
 અહીં વિક્રમ તે કયાં થકી, કહે રતનસીંહ રાય;
 સોદાગર કહે એ સહી, વીકોજી કહેવાય.
 એ વીક્રમ અવંતી ધણી, સાંભળે તું રાય;
 ચૌદ વીઘા ચોસઠ કળા, ગુણ તે અપરંપાર.
 રતનસેન ત્યાં ઉઠીયો, પગે પડ્યો વારંવાર;
 ધન્ય દીવસ ધન્ય આ ઘડી, દીઠા વીક્રમરાય.
 હોસે હરખે ઉઠીયો, લગી લગી લાગ્યો પાય,
 નવ બાણતા અમે સહી, દીધું દુઃખ અપાર;
 તવ વીક્રમજી બોલીયા, વાંક નહી તમ સાર;
 કરમે લખ્યું તે ભોગબુ, જે કીધું કીરતાર.

ઓપાધ-એમાં વાંક તમારો નહી, ગ્રહ દશાથી ખીડાણા સહી;
 લખ્યું ભવીષ્ય આગળથી થાય, એમાં વાંક તમારો ન રાય.
 એમ કહી અંધાવ્યો તુરી, અમો ચાલશું ઉજેણી પુરી;
 સાંભળો રતનસેનજી રાય, શીખ દીયો હવે નવ રહેવાય.

રાજા તીહાં સજ્જ થકે, સોદાગર હેઠો ઉતરે;
 રાજપુત્રી રૂપવંતી જેહ, સામી આવી ગેહી તેહ.
 પુત્રી રતનવંતી જેહ, સુખાસન પર બેહી તેહ;
 શેઠ રાય નગરનો જેહ, વળાવવાને આવ્યો તેહ.
 તવ વીક્રમ થયો અસવાર, સેન સકલ સાથે જુદાર;
 સોદાગર ત્યાં સાથે ચઢ્યો, તવ નગારે ગેહી વડ્યો.
 ઢોલ દદામા બજે બહુ, વાજાંત કેરો પાર ન લહું;
 વીક્રમ રાય નીકળ્યો બહાર, અંદીજન સહુ કરે પોઝાર.
 વીક્રમસેન ત્યાંથી પરવરે, નગર લોક વળાવી પાછાં ફરે;
 રતનસેન રાય લાગ્યો પાય, અમ ઉપર રાખજો કીરપાય.
 એમ કહીને પાછો અંચર્યો, વીક્રમસેન પંથે પરવર્યો;
 દીન કેટલા સારગમાં થાય, ઉજેણીએ રાજા આવીયા.
 નગર લોક રળીયાંતજ થાય, રાણી બે શું આવ્યા રાય;
 રંગ મોહોત્રમાં રાજા ગયો, બે રાણીશું રાય સુખીયે થયો.
 પ્રાતઃકાળે ઉડ્યો રાય, અમદ્ર પુર કીધી શોભાય;
 એવે તહાં શનીશ્વર આવીયો, સભા સહીત રાય ઉભો થયો.
 ભલે પધાર્યા સ્વામી તમો, ઘણા રળીયાત થયા છું અમો;
 એમ કહીને લાગ્યો પાય, સહુ સાથેજી બેઠા રાય.

દોહરો-ત્યારે શનીશ્વર બોલીયો, શાંભળ વીક્રમ રાય;
 અવગુણના ફળ પામીયા, દુઃખી કીધો જોય.
 હવે જો તુંને હું રીઝીયો, માગ્ય માગ્ય વરદાન;

જે માગે તે આપું તુને, વચન કોલ પરમાણુ.
તવ વીક્રમ રાય ખોલીયો, સુણો શનીશ્વર જેહ;
નરનારી જે સાંભળે, પીડા ન પામે તેહ.

હું પીડા જે પામ્યો સહી, તે પીડા કોઈ ખમશે નહીં;
માટે શનીશ્વર સાંભળો વાત, એવી પીડા નવ દેવી આપ.
કહે શનીશ્વર સાંભળો રાય, શની તર જે દીન કહેરાય;
નરનારી જે સાંભળો (આ) કથા, તેને હું પીડું ન સર્વથા.
સત્યપણું ગંભીરપણું જેહ, માદારી કથા કહીને તેહ;
એ કથા સાંભળ્યે પીડા ન હોય, નવાની કે વડી પનોતી હોય.
સ્ત્રીદશ જે તાડારી કહેરાય, એને નમે પીડા નવ થાય; ધજની
ધરમની કંકની કંકાત્રી જેહ, કહલગી કહપ્રીયા કાલધની કહીએ તેહ.
કલહોજ મુખી કંટી તુરંગની નાર, રૂપ તણે નવ લહીયે પાર;
શનીશ્વર દશ ભાર્યા સોય, નામ લીધે પીડા નવ હોય.
એવું કહીને શનીશ્વર જાય, દેવ સલાખાં પોહોત્યો ત્યાંય;
સૂણે સંભળાવે તેને મહા સુખ થાય, ભણે ગણે તેનું દુઃખ જાય.
વીક્રમ શનીશ્વર તણી કથા જેહ, સર્વે પ માત્ર કહી મેં તેહ;
તે માટે શ્રોતા જન તમો, જે જે રણછોડરાય સહુ કહો.

ઇતિ શ્રી શનીશ્વર દેવતાની કથા સમાપ્ત.

॥ નવગ્રહ સ્તોત્ર પ્રારંભઃ ॥

શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥ શ્રી વ્યાસ ઉવાચ ॥
જપાદસુમસંકાશંકારયપેયં મહાવ્રતિમ્ ॥
તમોરિસર્વપાપહનં પ્રણતોસ્મિન્નિવાકરમ્ ॥ ૧ ॥
દધિશંખતુષારાભં ક્ષીરાણુવ સમુદભવમ્ ॥
નમામિશશિનં સોમં શંભોમુદ્દભૂષણમ્ ॥ ૨ ॥

धरणीगर्भसंभूतं विघृत्तं तिस्रसं प्रलम् ॥
 कुमारं शक्तिदत्तं तं मंगलं प्रणुमाभ्युदम् ॥ ३ ॥
 प्रियं गुकलिकार्यामं रुपेणाप्रतिभं युधम् ॥
 सौम्यं सौम्यगुणोपेतं तं युधं प्रणुमाभ्युदम् ॥ ४ ॥
 देवानां चरुपीणुं चरुगुरुकां च न सन्निभम् ॥
 युधिषत्तं त्रिलोकेशं तं नमामि भूदत्तपतिम् ॥ ५ ॥
 डिमकुंठमृणादात्मं हृत्पानां परमं गुडम् ॥
 सर्वशास्त्रप्रवक्तारं भार्गवं प्रणुमाभ्युदम् ॥ ६ ॥
 नीलांजनसमाभासं रविपुत्रयमाश्रयम् ॥
 छायाभार्तिदसंभूतं तं नमामि शनैश्चरम् ॥ ७ ॥
 अर्धकायं महावीर्यं च द्राष्टव्यं विमर्द्दनं ॥
 सिंहिकागर्भसंभूतं तं राहुं प्रणुमाभ्युदम् ॥ ८ ॥
 पलाशपुरुषसंकाशं तारकाग्रहमस्तकं ॥
 रौद्रं रौद्रात्मकं धीरं तं केतुं प्रणुमाभ्युदम् ॥ ९ ॥
 धतिव्यासमुज्ज्वलात्तं यः पठेत्सुखमाहितः ॥
 द्विवाचाय द्विवारात्रा विघ्नशान्तिर्लविष्यति ॥ १० ॥
 नरनारीनृपाणां च लवेद्दुःस्वप्ननाशनम् ॥
 औश्वर्यमतुलं तेषामारोग्यं पुष्टिवर्धनम् ॥ ११ ॥
 अह्ननक्षत्रजः पीडास्तस्कराग्निस्समुद्भवः ॥
 तासर्वाः प्रशमं यांति व्यासोऽथ तेन संशयः ॥ १२ ॥
 धतिश्रीवेहव्यासविरचितं आदित्यादिनवग्रहस्तोत्रसंपुष्टं

રણુહર પુસ્તકાલયમાં મળતાં પુસ્તકોનું સૂચીપત્ર

શ્રી ડાકોર માહાત્મ્ય—મૂળ શ્લોક અને શુદ્ધ અજ્ઞાપા ટીકા સર્વસ્તારથી પંચકોશી સમકોશીની જ્ઞાનાંતીર્થોનો મહીમા તથા બોડલાજીના પૂર્વ જન્મની કથા બાળબોધ અક્ષરમાં છુટાં પાનાં...
લેવાપુરાણ—પદ્યબંધ, લેવા પાટીદારોની ઉત્પત્તિ કથા રૂપિથી તે સર્વસ્તારથી ડાગળ ઊંચા ચીકણા... ..

નારીદેહતત્વ વૈદક—તે સ્ત્રીએ કેવી રીતે બાળક ઉત્પન્ન થતા પહેલે વસ્તવું તથા સ્ત્રીના પુરૂષે કેવી રીતે વર્તવું અને શો શો પ્રબંધ રાખવે ગર્ભને કેવી રીતે સાચવવો તથા પ્રસવ વખતે શો બદોળસ્ત રાખવો સર્વસ્તાર વરણનથી ઊંચા ડાગળ અને સારા અક્ષર તમામ સદ્મહસ્થોની સ્ત્રી પુરૂષે સંગ્રહ કરી વાંચવા લાયક ૧

ગરૂડપુરાણ—મૂળ શ્લોક અને શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા, છુટાં પાનાં બાળબોધ અક્ષરમાં મુંબઈની છાપ ઊંચા ડાગળ... .. ૧૧૧

સાત્યનારાયણ પુજા કથા—મૂળ શ્લોક અને શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા છુટાં પાનાં બાળબોધ અક્ષરમાં ઊંચા ડાગળની મુંબઈ છાપ ... ૧૦૬

વિષ્ણુ સહસ્રનામ—મૂળ શ્લોક અને શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા ... ૧૦૧

ઉપર લખેલાં તથા બીજાં મુંબઈ અમદાવાદનાં છાપેલાં સંસ્કૃત હિંદુસ્તાની ગુજરાતી પુસ્તકો યોગ્ય ક્રીમને નીચે લખેલે ડેકાણેથી મળશે જોઈએ તેઓએ પત્ર લખી વેશ્યુપેન્ડલ પારસલથી મંગાવી લેવાં. તમામ પુસ્તકોનાં નામ અને ક્રીમન જોવી હોય તો પત્ર લખી મોટું સૂચીપત્ર મંગાવી લેવું.

સર્વ પ્રકારનાં પુસ્તક મળવાનું ડેકાણું.

વૈષ્ણવ રામદાસજી ગુરૂશ્રી ગોકુળદાસજી,

(રણુહર પુસ્તકાલય) ડાકોર.

